

Datum

2020-12-02

Vår referens

Nicklas Holm

Projektledare, markmiljö

nicklas.holm2@malmö.se

Information

Bidragsfinansierad utredning av markföroreningar

TN-2020-410 & TN-2020-411

Sammanfattning

Stadsutvecklingsavdelningen driver sedan årsskiftet 2019/2020 två utredningsprojekt avseende markföroreningar. Projekten finansieras med statliga medel och genomförs inom ramen för Tekniska nämndens ansvar som huvudman enligt *förordning (2004:100) om avhjälpan av föroreningskador och statligt stöd för sådant avhjälpande* (2 § p.8 i Reglemente för Malmö stads tekniska nämnd).

Projektet gäller fastigheten Graniten 2, en industrifastighet i Mellersta hamnen, respektive fastigheten Alven 23, en före detta kemtvätt i ett bostadsområde i Norra Sofielund.

Bakgrund

Statligt stöd för utredning och sanering av markföroreningar (avhjälpandeåtgärder) kan beviljas under förutsättning att det inte finns en ansvarig förorenare som är skyldig att bekosta åtgärderna. Medel söks hos Naturvårdsverket via Länsstyrelsen i Skåne.

I rollen som huvudman ansöker Tekniska nämnden om bidraget och ansvarar sedan för att förvalta tilldelade bidragsmedel, att följa villkoren i bidragsbeslut samt att återrapportera till länsstyrelsen.

Naturvårdsverket har beviljat Tekniska nämnden 400 000 kr under 2020 för en förstudie avseende Graniten 2. För Alven 23 har beviljats 1 600 000 kr för en huvudstudie, fördelade över åren 2020–2021 (TN-2020-411 respektive TN-2020-410). Utredningarna ska genomföras enligt Naturvårdsverkets vägledning *Kvalitetsmanual för användning och hantering av bidrag till avhjälpande av föroreningskador*.

Projektet drivs av stadsutvecklingsavdelningens markmiljöspecialister i samarbete med länsstyrelsen (som finansär och rådgivare) och Miljöförvaltningen (som tillsynsmyndighet). För genomförandet av de respektive miljötekniska undersökningarna och utredningarna har miljökonsulter avropats genom förvaltningens ramavtal.

Graniten 2 - förstudie

En förstudie är ett inledande utredningssteg för att avgöra omfattningen av föroreningar i ett område. Miljötekniska undersökningar ska ligga till grund för en riskbedömning och bedömning av hur stort behovet av fortsatta utredningar eller åtgärder är.

Fastigheten Graniten 2 har misstänkts vara kraftigt förorenad av de verksamheter som historiskt har funnit på platsen. De två mest betydande är Bönnellyche & Thuröe (1945–1965, verksamheten flyttades till Teckomatorp och bildade BT Kemi AB) och Höganäs färg (1965–1982). Bägge bolagen hanterade kemikalier med mycket hög grad av farlighet, till exempel bekämpningsmedel, träskyddsmedel, färgpigment och olika typer av lösningsmedel.

Den nu genomförda förstudien har bekräftat en allvarlig föroreningssituation. Fastigheten bedöms till riskklass 1 – den högsta riskklassen avseende förorenade områdens risker för människors hälsa och för miljön. De undersökningar som utförs inom ramen för en förstudie är dock av översiktlig karaktär. Ytterligare undersökningar krävs för att avgränsa föroreningarnas utbredning och utreda dess spridning.

Under 2021 planeras kompletterande utredningar till förstudien. Målsättningen är att under året inlämna en ansökan om bidrag från Naturvårdsverket för en mer omfattande huvudstudie.

Alven 23 – huvudstudie

En bidragsfinansierad förstudie genomfördes 2018. Förstudien visade att klorerade lösningsmedel från den kemtvätt som tidigare funnits inom fastigheten innebär så pass stora risker, att åtgärder sannolikt krävs.

Den nu pågående huvudstudien löper över två år med stegvis genomförande av olika delmoment. Klorerade lösningsmedel är en komplex förorening som kan förekomma i såväl mark som grundvatten och har stor förmåga att spridas. Huvudstudiens inledande moment har därför varit en detaljerad kartläggning av förutsättningar (historik, föroreningssituation och platsens geologi), sammanställt i en så kallad konceptuell modell vilken ligger till grund för de undersökningar som ska genomföras under första halvåret 2021.

Utifrån resultaten från undersökningarna ska en fördjupad miljö- och hälsoriskbedömning utföras, samt en åtgärdsutredning som redovisar möjliga åtgärder för att reducera de risker som identifieras.